

Sygn. akt III KK 150/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

SSN Marian Buliński

Protokolant Jolanta Włostowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Małgorzaty Kozłowskiej
w sprawie K. C.

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 7 grudnia 2017 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na
niekorzyść skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w [...]

z dnia 12 września 2016 r.

**uchyla zaskarżony wyrok łączny i przekazuje sprawę do
ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w [...].**

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 12 września 2016 roku, sygn. akt II K 763/15, Sąd Rejonowy w [...] połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wobec K. C. w sześciu wyrokach, które zostały wydane przed dniem 1 lipca 2015 roku, a więc przed datą wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy -

Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015r., poz. 396) – dalej w tekście ustawa nowelizacyjna.

Przedmiotowym orzeczeniem objęto następujące wyroki:

1. Sądu Rejonowego w [...] z dnia 21 września 2009 r., sygn. akt II K 243/08, skazujący oskarżonego za czyn z art. 198 k.k. w zb. z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., popełniony w nocy 15/16 października 2005 r., na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 5 lat. Postanowieniem z dnia 17 czerwca 2014 r. (sygn. akt II Ko 812/14) zarządzono wykonanie warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności, a następnie zaliczono na jej poczet okres tymczasowego aresztowania w od dnia 16 października 2005 r. do dnia 7 kwietnia 2006 r. (postanowienie z dnia 14 kwietnia 2015 r., sygn. akt II Ko 29/15);
2. Sądu Rejonowego [...] z dnia 19 grudnia 2012 r., sygn. akt II K 346/11, skazujący oskarżonego za czyn z art. 178a §4 k.k., popełniony w dniu 30 marca 2011 r., na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 4 lat. Postanowieniem z dnia 18 grudnia 2015 r., sygn. akt II Ko 609/15, zarządzono wykonanie warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności;
3. Sądu Rejonowego w [...] z dnia 20 marca 2013 r., sygn. akt VII K 986/12, skazujący oskarżonego za czyn z art. 244 k.k., popełniony w dniu 11 lutego 2011 r., na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat. Postanowieniem z dnia 9 grudnia 2015 r., sygn. akt V Ko 671/15, zarządzono wykonanie warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności;
4. Sądu Rejonowego w [...] z dnia 26 czerwca 2013 r., sygn. akt IX K 126/13, skazujący oskarżonego za czyn z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k., popełniony w okresie od lutego do czerwca 2011 r., na karę 2 lat pozbawienia wolności;
5. Sądu Rejonowego w [...] z dnia 28 stycznia 2014 r., sygn. akt VII K 1519/12, skazujący oskarżonego za trzy czyny z art. 190 § 1 k.k. stanowiące ciąg przestępstw określony w art. 91 § 1 k.k., popełnione w dniu 3 lipca 2012 r., na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania tej

kary na okres próby 2 lat;

6. Sądu Rejonowego w [...] z dnia 26 listopada 2014 r., sygn. akt VII K 1438/13, skazujący oskarżonego za czyn z art. 178a § 4 k.k., popełniony w dniu 17 września 2013 r., na karę roku pozbawienia wolności oraz za popełnione w dniach 25 października 2013 r. i 8 listopada 2013 r. w warunkach ciągu przestępstw określonym w art. 91 § 1 k.k. czyny z art. 244 k.k. na karę roku pozbawienia wolności oraz karę łączną roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd *meriti* na podstawie obowiązujących w dniu wydania wyroku przepisów określonych w art. 85 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 85a k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 89 § 1 i 1b k.k., połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności, orzeczone wobec skazanego wymienionymi wyżej wyrokami i wymierzył K. C. karę łączną 5 lat pozbawienia wolności. Orzeczeniem tym nie objęto natomiast wyroku Sądu Rejonowego w [...] z dnia 21 marca 2011 r., sygn. akt VII K 1552/10, skazującego wyżej wymienionego za czyn z art. 244 k.k., popełniony w dniu 10 października 2010 r., na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 2 lat, której wykonanie zarządzono postanowieniem z dnia 3 czerwca 2013 r., ponieważ – jak należy domniemywać (uzasadnienie wyroku łącznego nie zostało sporządzone) – karę tę w całości wykonano w okresie od dnia 6 marca 2015 r. do dnia 1 grudnia 2015 r. (k. 16).

Wyrok łączny nie został zaskarżony przez strony postępowania i uprawomocnił się w dniu 24 września 2016 r. (k. 136).

Orzeczenie powyższe zaskarżył w całości wniesioną w dniu 24 marca 2017 r. na niekorzyść skazanego kasacją Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny. Zarzucił w niej „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 396), polegające na jego niezastosowaniu i objęciu wyrokiem łącznym kar pozbawienia wolności prawomocnie orzeczonych przed dniem 1 lipca 2015 r., co równocześnie skutkowało rażącym naruszeniem przepisu art. 85 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 r., polegającym na połączeniu kar pozbawienia wolności orzeczonych wobec K.C. wyrokami Sądów Rejonowych w [...] i [...], wymienionych w punktach 1 – 6 części wstępnej wyroku łącznego i orzeczeniu kary łącznej, w

sytuacji gdy brak było warunków do ich połączenia, albowiem czyny, za które został skazany K. C. wyrokiem Sądu Rejonowego [...], sygn. akt II K 346/11 oraz wyrokami Sądu Rejonowego w [...], sygn. akt VII K 986/12, sygn. akt IX K 126/13, sygn. akt VII K 1519/12 i sygn. akt VII K 1438/13, popełnione zostały już po wydaniu wyroku przez Sąd Rejonowego w [...], sygn. akt II K 243/08”. W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w [...] do ponownego rozpoznania, a stanowisko to podtrzymał w toku rozprawy kasacyjnej prokurator Prokuratury Krajowej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Za zasadny sąd kasacyjny uznał sformułowany w kasacji Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego zarzut naruszenia z art. 19 ust. 1 ustawy nowelizacyjnej, zgodnie z którym przepisów rozdziału IX Kodeksu karnego (Zbieg przestępstw oraz łączenie kar i środków karnych), w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 20 lutego 2015 r., nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie przedmiotowej ustawy, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie ustawy nowelizacyjnej, a więc po dniu 30 czerwca 2015 r.

Przyjęcie powyższego, a w konsekwencji wydanie orzeczenia kasatoryjnego, było – co należy w tym miejscu z ubolewaniem podkreślić – błędne i stanowiło powielenie popełnionego przez autora kasacji przeoczenia dotyczącego prawomocności wydanych w tej sprawie i objętych wyrokiem łącznym orzeczeń.

Oczywiste jest bowiem, że art. 19 ust. 1 ustawy nowelizacyjnej ma zastosowanie w tych wypadkach, gdy wszystkie skazania uprawomocniły się przed dniem 1 lipca 2015 r. W takiej i tylko w takiej sytuacji wyklucza on stosowanie kodeksowej zasady, normującej kwestię tzw. kolizji ustaw w czasie, ustanowionej w art. 4 § 1 k.k., nakazując – przy orzekaniu kary łącznej w ramach wyroku łącznego – wydanie orzeczenia w oparciu o przepisy obowiązujące do dnia 30 czerwca 2015 r.

Treść art. 19 ust. 1 ustawy nowelizacyjnej (*in fine*) nie pozostawia wszelako wątpliwości, że w wypadku, gdy nastąpiło prawomocne skazanie po dniu wejścia w życie ustawy nowelizacyjnej do orzekania w przedmiocie kary łącznej obejmującej

również kary prawomocnie orzeczone do dnia 30 czerwca 2015 r. zastosowanie mają przepisy rozdziału IX Kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r., chyba że przepisy obowiązujące przed tą datą byłyby względniejsze dla sprawcy (zob. w tym przedmiocie oraz co do zasad orzekania kary łącznej postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2017 r., II KK 347/16, (OSNKW 2017, z. 8, poz. 42).

Zarówno Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny, jak i w ślad za nim Sąd Najwyższy, wydając przedmiotowy wyrok, przyjęły, że wszystkie skazania K. C. uprawomocniły się przed dniem 1 lipca 2015 r. Tymczasem wyrok Sądu Rejonowego w [...] z dnia 26 listopada 2014 r., sygn. akt VII K 1438/13, w rzeczywistości uprawomocnił się po tej dacie, tj. w dniu 13 sierpnia 2015 r. W tym właśnie dniu zapadł bowiem wyrok Sądu Okręgowego w [...] wydany pod sygn. XI Ka 145/15, którym utrzymano w mocy zaskarżony apelacją obrońcy, a powołany wyżej (objęty wyrokiem łącznym z dnia 12 września 2016 r.) wyrok Sądu Rejonowego w [...] z dnia 26 listopada 2014 r.

W rezultacie zarzut naruszenia art. 19 ust. 1 ustawy nowelizacyjnej w sposób określony w kasacji za trafny uznany być nie mógł, ponieważ wystąpiła sytuacja, o której mowa w części końcowej tego przepisu.

Wydanie przez Sąd Najwyższy wyroku o treści jak w jego części dyspozytywnej, skutkować będzie niestety koniecznością ponownego procedowania w przedmiocie wyroku łącznego przez sąd *meriti*. Sąd ten, uwzględniając poczynione w niniejszym uzasadnieniu rozważania, rozstrzygnie w tym przedmiocie raz jeszcze, a wydając wyrok łączny i łącząc kary, za które K.C. skazany został prawomocnie przed i po dniu 1 lipca 2015 r., podda analizie zastosowanie odpowiednich przepisów, przez pryzmat art. 4 § 1 k.k., i w zależności od rezultatu tej analizy będzie miał z kolei na uwadze te wszystkie regulacje, które w takim wypadku zobligowany jest uwzględnić.